

ИНТЕРВЈУ: проф. др ВЛАДАН ЂОКИЋ, декан Архитектонског факултета

Београд на води је продукт глобализације

Штета је што неће бити изведен ниједан од два на конкурс награђена пројекта за уређење Бетон хале

Образовање архитеката у Србији почело је пре 170 година, када је 1846. године указом Александра Карађорђевића формирана такзвана Инжињерска школа. Тадашња тежња да се грађевинарство изучава била је веома значајна јер је наша земља у то доба, након дугог периода проведеног под турском влашћу, била заостала, преко 90 посто становништва било је неписмено. Како објашњава проф. др Владан Ђокић, декан Архитектонског факултета у Београду (основаног 1948), ово је била позадина идеје да се током 2016. прослави поменути јубилеј, будући да је установа коју води изникла из ове традиције. У то име на факултету ће се у наредним месецима, све до октобра, одиграти читав низ догађаја – један од њих је и изложба која траје у аули факултетског здања. У том простору поставке су постале честе, популарне су и сада већ чине уобичајен део академског живота студентске заједнице.

– Почетком ове године факултет је добио престижну акредитацију: наша два студијска програма одобрио је Краљевски институт британских архитеката (РИБА), која је једна од најпрестижнијих установа која се бави едукацијом у овој области. На поставци су приказани најбоље дипломски радови изабраних студената са установа које имају ову акредитацију, међу њима је и двоје наших академаца – објашњава наш саговорник са којим разговарамо у згради у којој ради, а коју су пројектовали Никола Несторовић и Бранко Таназовић, стручњаци који су између осталих архитектонски обележили нашу средину.

Ваш факултет сарађује са другим сродним установама у свету. Са

Фото М. Милутиновић

онима из Кине такође. Прошле године тема је била савремена зелена архитектура. Будући да је Кина позната као велики загађивач ова тема може да зачуди...

Они се тиме заиста баве, и то у великој мери, њихови пројекти су огромни, у правцу капацитета и величине. Они су веома креативни и уметнички настројени.

А ми, чини се да се тиме бавимо само у теорији, иако су климатске промене одавно реалност? Зашто нисмо активнији?

Учинак зелене архитектуре није само естетски, он је и функционалан. Осим очувања животне средине, ту је смањење емисије штетних гасова,

уштеда приликом коришћења енергената јер се просторије лакше загревају и лакше хладе. Истина је да принципи ове архитектуре покушљају градњу али, дугорочно гледано, она становање појефтиније. У нашој земљи извођење таквих пројеката није на нивоу који би био задовољавајући. На факултету одавно имамо специјалистички курс посвећен овој области и у сваком тренутку смо спремни да било коме ко је за овај вид пројектовања заинтересован изађемо у сусрет.

Да ли је довољно бити само отворен за сарадњу? Да ли би факултет можда могао чешће јавно да се оглашава у вези са неким важним

архитектонским темама, а то за сада не чини?

Факултет је хетерогена институција, која има преко 200 запослених, тешко је око нечега формулисати јединствен став. Полемика унутар куће трајала би толико дуго да би то, практично, обесмислило цео процес. Посебно јер постоје међу нама они који учествују у неким пројектима и ту би се преплитали њихови лични интереси. Истовремено, свако као појединац има право на свој став.

Који би, онда, био ваш лични став када је реч о пројекту „Београд на води“, око којег је било прегршт реакција струке?

Комплексно је то питање. С једне стране, такав пројекат не би могао да буде спроведен ни за 200 година на основу постојећих прописа, процедура и закона који нису добри. Код нас све предуго траје и прописи су ограничавајући. Стога разумем то што су иницијатори решили да заобиђу постојећи систем па су потегли за тим да се та атрактивна површина прогласи за простор од значаја, чији је статус посебан. Опет, с друге стране, посебно питање јесте не само естетски моменат свега што ће тамо бити изграђено, већ је то и матрица по којој ће тако значајан део града бити уређен. У том домену мислим да није направљен прави избор и зато је струка реаговала. Такве структуре какве ће се правити на том месту нису утемељене у контексту Београда, већ се виђају у Азербејдану, Дубају... Могло би се рећи да је у том смислу пројекат продукт глобализације, у којој се на исти начин реагује у различитим деловима света.

Шта мислите о идеји повезивања

Калемегдана и савског шеталишта, код Бетон хале, коју су осмислили Мрђан Бајић и Ричард Дикон?

У овом случају добро је било што је расписан конкурс за уређење тог простора, када је стигло стотину радова еминентних светских аутора и када су равноправно победили предлог јапанског архитекте Соа Фуџимота и нашег Бранислава Реџића. Тада је тражено да се тај простор уз Саву додатно осмисли садржајима, а не само повеже са Калемегданом. Лоше је што је сада идеја да се све то, изгледа, заборави и направи, уз скулпторски моменат, једна пасарела која чини физичку везу између две тачке. Не улазећи у уметничку вредност Бајићевог и Диконовог решења, ово неће произвести прави ефекат као што би то било код извођења једног од два награђена решења.

Постојала је и идеја да се на доњем Дорћолу, где је хала Беко, изгради објект који је пројектовала реномирана Заха Хадид, која је недавно преминула. Њена замисао наишла је, такође, на опречна мишљења...

Када је овај конкретан случај у питању, разумем и оне који га подржавају и оне који сматрају да му таквом ту није место. Али, оно што би, мислим, било значајно за Београд јесте то да се у једном тренутку изгради нешто што је осмислила нека велика звезда у свету архитектуре. То би имало више позитивних ефеката, град би био креативнији, иновативнији, појавио би се на архитектонској мапи, ти објекти постали би мацац за друге архитекте, било да дођу да га виде, било да размисле о томе да и они овде нешто пројектују.

Милица Димитријевић

Ретроспектива Славимира Стојановића

Након премијере у Музеју примењених уметности у Београду, Славимир Стојановић представиће се у Музеју савремене уметности Војводине ретроспективном изложбом која обележава првих 30 година визуелних комуникација једног од најпознатијих домаћих графичких дизајнера. Поставка, која траје до 30. априла, приказује развојни пут уметника од најранијих цртежа из детињства, преко плаката, стрипова, илустрација, логотипа, магазина, омота плоча, до награђених пројеката које је радио за велике међународне компаније.

Славимир Стојановић (Београд, 1969) дизајнерску каријеру започео је већ са 16 година. Студирао је Графичке комуникације на Академији примењених уметности у Београду, а специјализовао се на Високој школи за дизајн у Гетеборгу и на Академији ликовних уметности у Лубљани. Радио је као креативни директор у бројним агенцијама у Србији и Словенији, а његови пројекти у домену дизајна и вебдизајна добили су више од три стотине међународних награда и признања.

К. Р.

Стојиљковићева „Србија до Шангаја, и назад”

Своја вишегодишња трагања Станко Стојиљковић, оснивач и уредник научне стране „Политике”, у пензији, преточио је у нову књигу „Србија до Шангаја, и назад”, издавач „Знање плус”.

На више од 200 страница, које верно одликавају новинарско истраживање, објављени су чланци, разговори, есеји и погледи аутора и неколицине овдашњих истакнутих научника. Казивање је започето ексклузивним дописом „Сто најугледнијих у свету”, штампаном у новогодишњем броју нашег листа (31. децембар и 1, 2. и 3. јануар 1993), које је покренуло лавину написа са похвалама академика и универзитетских професора. Једва трећина виђења осванула је у рубрици „Међу нама”, остале две трећине нису, а објашњење за овакву одлуку никада није обзанањено.

Новинар се изненада обрео у чудној „земљи цитата”, најпоузданијег, иако не и јединог мерила за вредновање научног стваралаштва, наставио је да истражује, после чега је „Политика” штампала десет његових чланака и

Станко Стојиљковић
**СРБИЈА
до Шангаја,
и назад**
Како је цитирање увело Универзитет у Београду на чучену Шангајску листу. Хоће ли ту и остати?

дано у поднаслову пита: Хоће ли (Београд) ту и остати?

У јеку све жустријих расправа протеклих седмица и месеци у вези с крађама и преварама у домаћој науци – плагијати, аутоплагијати, лажни докторати, књига „Србија до Шангаја, и назад” може послужити као водич у разумевању ове погубне појаве.

К. Р.

In memoriam Милица Бодић Сека (1931–2016)

Била је у најкраћем, као библиотекарски радник Библиотеке града Београда, у потпуности посвећена свом позиву у раду са читаоцима. Припадала је трећој генерацији ученица Средње библиотекарске школе, јединствене средње стручне школе у Србији, основане на иницијативу Друштва библиотекара 1948. године. Тек са овом генерацијом, у којој се нашло 14 девојака и 9 младића, школа, којој је основни задатак био да школује стручне кадрове за рад у народним библиотекама, добија свој пуни легитимитет. Међу ученицама нашла се и Милица Бодић, родом из Новог Села крај Велике Плана, из велике задружне породице, са старом породичном кућом која датира с краја 18. века. Матурске дипломе, са солидним класичним знањем и добро промишљеним знањима из стручних предмета, добила смо на Ви-

довдан 28. јуна 1954. године. Милица Бодић, свима знана као Сека, на препоруку наше разредне, проф. Јулијане Шишковић, започела је крајем 1954. године своју библиотекарску каријеру у Библиотеци града Београда. За предан рад у овој угледној културној установи, уз многе похвале и захвалност читалаца, следила су и званична признања, међу којима је свакако најзначајнија награда Друштва библиотекара додељена Милицы Бодић Секи за Дан библиотекара Србије за допринос унапређењу библиотекарства Србије. децембра 1990. године. Радила је још пуне четири године, стекши за све те године велики број поштовалаца и пријатеља међу интелектуалцима, и испраћена у пензију крајем 1994. године као један од најзаслужнијих библиотекарских радника прве велике установе.

Није имала своју породицу, породица су јој били читаоци библиотеке и чланови Планинарског друштва „Победа”. Од 1962. године активни члан овог познатог планинарског друштва, она је током низа година била и вођа пута на многим планинарским походима у Југославији и по околним земљама, али у најдубљем сећању многих од нас остаје и краће туре на релацији Београд – Покајница и у повратку ручак у Новом Селу за 50 особа са обавезним лонцем пасуља зачињеним босилком који је неговала у својој башти у родитељском дому. Последње три године тиховала је у свом дому у Краљевачкој 88 и тихо прешла у колективну меморију. Лично сам јој захвалан на великој љубави и пажњи које је исказивала према мојој деци и унуцима.

Миљош Немањић

Један од изложених радова

Награда „Васко Попа”

Расписан је конкурс за доделу књижевне награде „Васко Попа” за најбољу песничку књигу објављену у 2015. години. За награду конкуришу све песничке књиге објављене на српском језику. Право предлагања имају сва правна и физичка лица. Награда се састоји од новчаног износа и повеље, који додељује издавач „Хемофарм фондација”. Награда, коју је основала Агенција „Ђорђевић”, биће уручена у Вршцу, на дан рођења песника

Васка Попа, 29. јуна 2016. године, у Градској кући, у подне. Покровитељ награде је Општина Вршац. Конкурс је отворен до 30. априла 2016. године. Књиге песама, у три примерка, слати на адресу: Српско књижевно друштво, Француска 7, Београд, с назнаком: За награду „Васко Попа”.

З. Р.